

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

VYHODNOCENÍ

Státního programu na podporu úspor energie na období 2017-2021,
tzv. program EFEKT II. pro rok 2019

Obsah

1.	ÚVOD, ZÁKLADNÍ DATA	1
1.1	ČLENĚNÍ PROGRAMU A ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	1
2.	VYHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	6
2.1	VYHODNOCENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ	6
2.2	VYHODNOCENÍ NEINVESTIČNÍCH AKCÍ	7
3.	ZÁVĚR	10

1. ÚVOD, ZÁKLADNÍ DATA

Státní program na podporu úspor energie na období 2017-2021 (dále jen „program EFEKT“) je programem, který vychází se stávajícího Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie, který je veřejnosti známý pod názvem program EFEKT. Nový program EFEKT toto mediální označení přebíral a je též označován jako program EFEKT, případně jako program EFEKT II.

Realizace programu EFEKT a jeho financování Ministerstvo průmyslu a obchodu zabezpečuje v souladu se schválenou dokumentací a v návaznosti na ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

České republice plynou z členství v EU povinnosti plnit společné závazky. V rámci klimaticko–energetické politiky patří mezi stěžejní úkoly plnění závazků vyplývajících ze směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/28/ES o podpoře obnovitelných zdrojů energie a Směrnice EP a Rady č. 2012/27/EU o energetické účinnosti. V oblasti obnovitelných zdrojů energie (OZE) je stanoven cíl ČR do roku 2020 ve výši 13 % podílu OZE na hrubé konečné spotřebě energie. Ze směrnice o energetické účinnosti ČR vyplývá cíl úspory energie ve výši 51,5 PJ na konečné spotřebě energie do roku 2020.

Pro zajištění výše uvedených závazků je nutno vytvářet vhodné politické a legislativní podmínky a připravovat technická a ekonomická řešení. Jedním z ekonomických nástrojů, který jistou měrou přispívá k dosažení stanovených cílů, je právě program EFEKT. Je to způsobeno zejména širokou škálou podporovaných aktivit, které ať již přímo či nepřímo způsobují úspory energií jak ve veřejné, tak i soukromé sféře.

Program se orientuje na úzce vymezené konkrétní aktivity, které nelze financovat z operačních programů nebo jiných zdrojů. Program EFEKT slouží Ministerstvu průmyslu a obchodu jako jeden z nástrojů, jak pozitivně ovlivnit úspory energie v ČR. Lze ho vnímat jako doplňkový program k energetickým programům podporovaných ze strukturálních fondů Evropské unie v oblasti energetické účinnosti. Má ovšem ambici stát se důležitým nástrojem motivujícím k úsporám energie.

1.1 ČLENĚNÍ PROGRAMU A ROZDĚLENÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

V roce 2019 bylo uvolněno ze státního rozpočtu na program EFEKT 150 mil. Kč. Rozpočet programu byl navýšen o 26,666 mil. Kč, a to zapojením nároků z nespotřebovaných neprofilujících výdajů roku 2018. Celkový rozpočet programu za rok 2019 byl tedy ve výši 176,666 mil. Kč.

Níže uvedené údaje odpovídají skutečnosti čerpání dotačních prostředků k 31. 12. 2019.

Program EFEKT je rozdělen na dva podprogramy:

- P1 Investiční podpora realizace energeticky úsporných projektů (investiční podprogram)
- P2 Podpora strategie v oblasti zvyšování energetické účinnosti (neinvestiční podprogram)

Program: Státní program na podporu úspor energie			
Dotační titul: Program EFEKT			
Podprogram č. 1		Podprogram č. 2	
P1 Investiční podpora realizace energeticky úsporných projektů		P2 Podpora strategie v oblasti zvyšování energetické účinnosti	
<i>Aktivita</i>	<i>Název aktivity</i>	<i>Aktivita</i>	<i>Název aktivity</i>
1A	Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení	2A	Energetická konzultační a informační střediska (EKIS)
1B	Rekonstrukce otopné soustavy a zdroje tepla	2B	Akce zaměřené na aktivní rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie
1C	Energeticky úsporná opatření v budovách řešená metodou EPC	2C	Publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie včetně podpory mezinárodní spolupráce
1D	Specifické a pilotní projekty	2D	Zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu
		2E	Posouzení vhodnosti objektů pro energeticky úsporné projekty řešené metodou EPC
		2F	Příprava realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe
		2G	Zpracování územní energetické koncepce
		2H	Zpracování zprávy o uplatňování územní energetické koncepce
		2I	Specifické projekty, projekty vzdělávání a studie

V roce 2019 byla z Programu EFEKT skutečně čerpaná dotace ve výši 133,549 mil. Kč, kterou bylo podpořeno 274 projektů v oblasti úspor energie s celkovými náklady přes 377,278 mil. Kč (viz Tabulka 1).

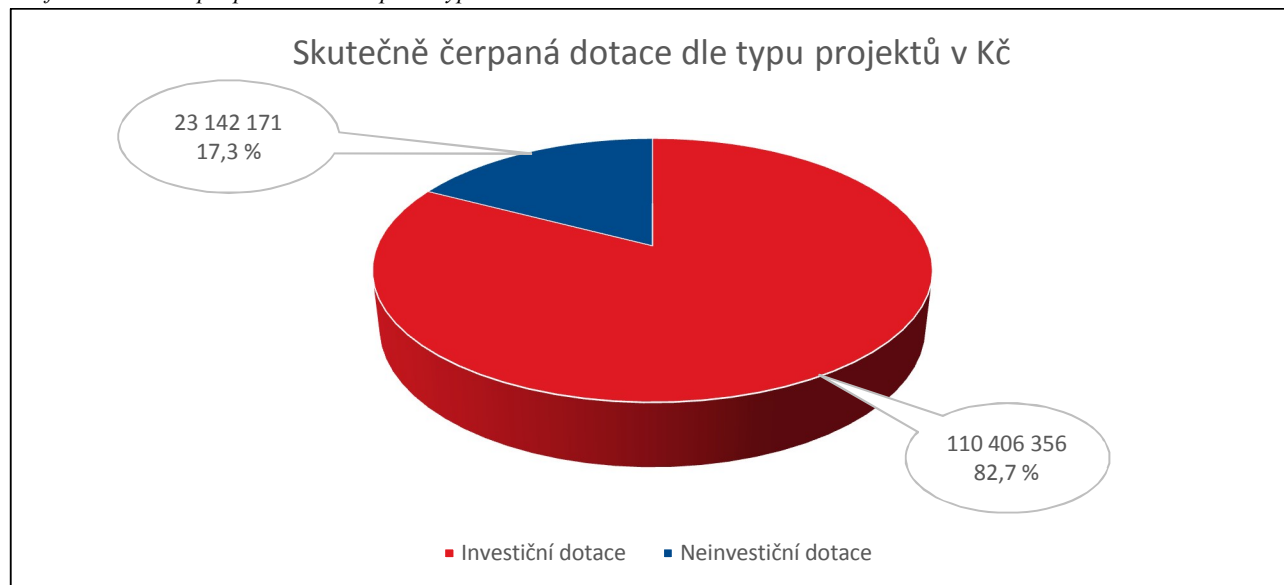
Z rozpočtu programu nebylo vyčerpáno celkem 43,117 mil. Kč, a to z důvodu odstoupení některých žadatelů od dotace hlavně proto, že se jim nepodařilo zrealizovat výběrová řízení na dodavatele zakázky. Dalším důvodem byla např. skutečnost, že žadatel získal zakázku za nižší cenu, než byl předpoklad a nevyčerpané prostředky pilotních projektů. V neposlední řadě byly v roce 2019 alokovány prostředky dvou a víceletých projektů, které se budou v následujících letech proplácet jako nároky z nespotřebovaných neprofilujících výdajů.

Tabulka 1 - Přehled podpořených projektů podle aktivit včetně celkových nákladů

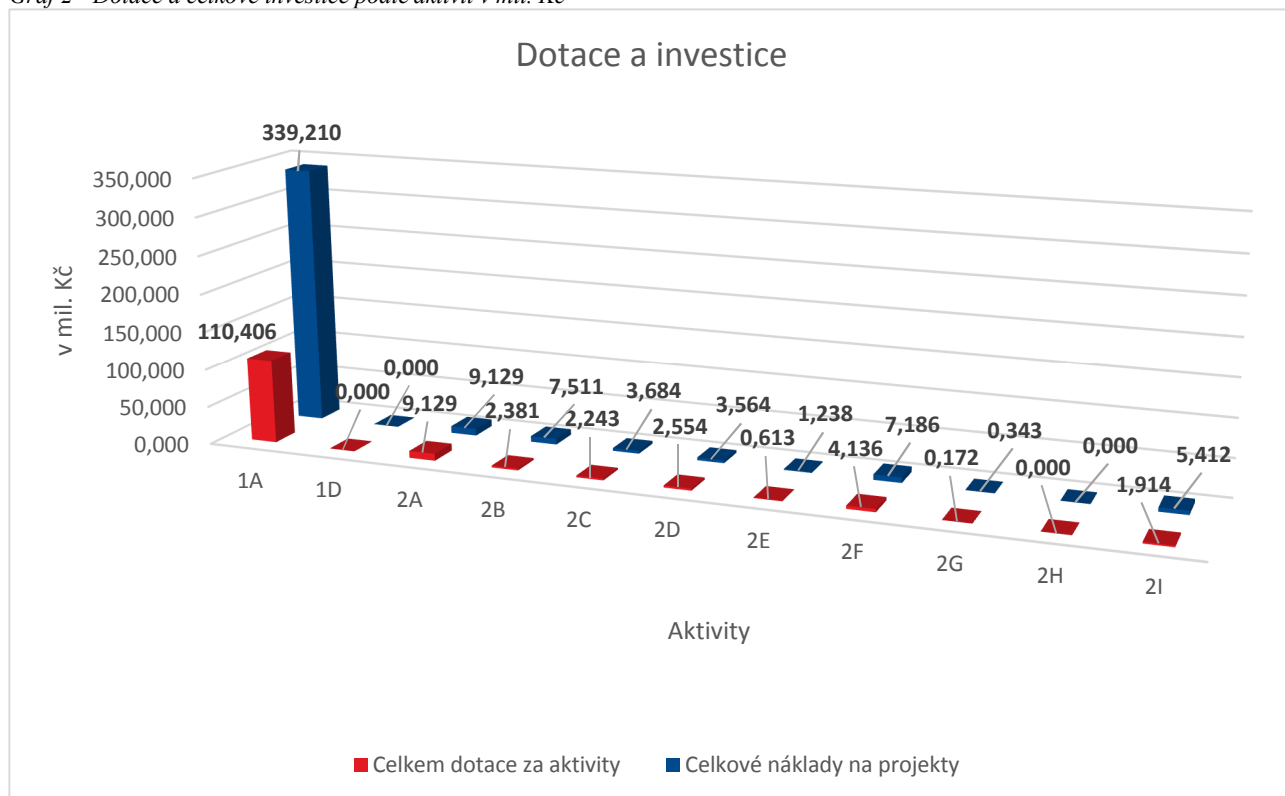
Označení aktivity	Aktivita	Podané žádosti	Podpořené žádosti	Celkové náklady projektů v Kč	Skutečně čerpaná dotace v Kč
1A	Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení	153	118	339 209 890	110 406 356
1D	Specifické a pilotní projekty	0	0	0	0
Celkem investiční projekty		153	118	339 209 890	110 406 356
2A	Energetická konzultační a informační střediska	63	60	9 128 856	9 128 856
2B	Akce zaměřené na aktivní rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie	51	22	7 511 272	2 381 474
2C	Publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie včetně podpory mezinárodní spolupráce	25	13	3 684 386	2 242 570
2D	Zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu	12	9	3 564 479	2 554 490
2E	Posouzení vhodnosti objektů pro energeticky úsporné projekty řešené metodou EPC	10	5	1 238 445	613 028
2F	Příprava realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe	47	42	7 186 127	4 136 403
2G	Zpracování územní energetické koncepce (ÚEK)	1	1	343 035	171 517
2H	Zpracování zprávy o uplatňování ÚEK	0	0	0	0
2I	Specifické projekty, projekty vzdělávání a studie	7	4	5 412 000	1 913 833
Celkem neinvestiční projekty		216	156	38 068 600	23 142 171
CELKEM PROGRAM EFEKT 2019		369	274	377 278 490	133 548 527

V roce 2019 byl kladen důraz na akce s přímými úsporami (rekonstrukce veřejného osvětlení) a to díky navýšení rozpočtu na celkových 150 mil. Kč. Akce s nepřímými úsporami však zůstávají nedílnou součástí programu EFEKT.

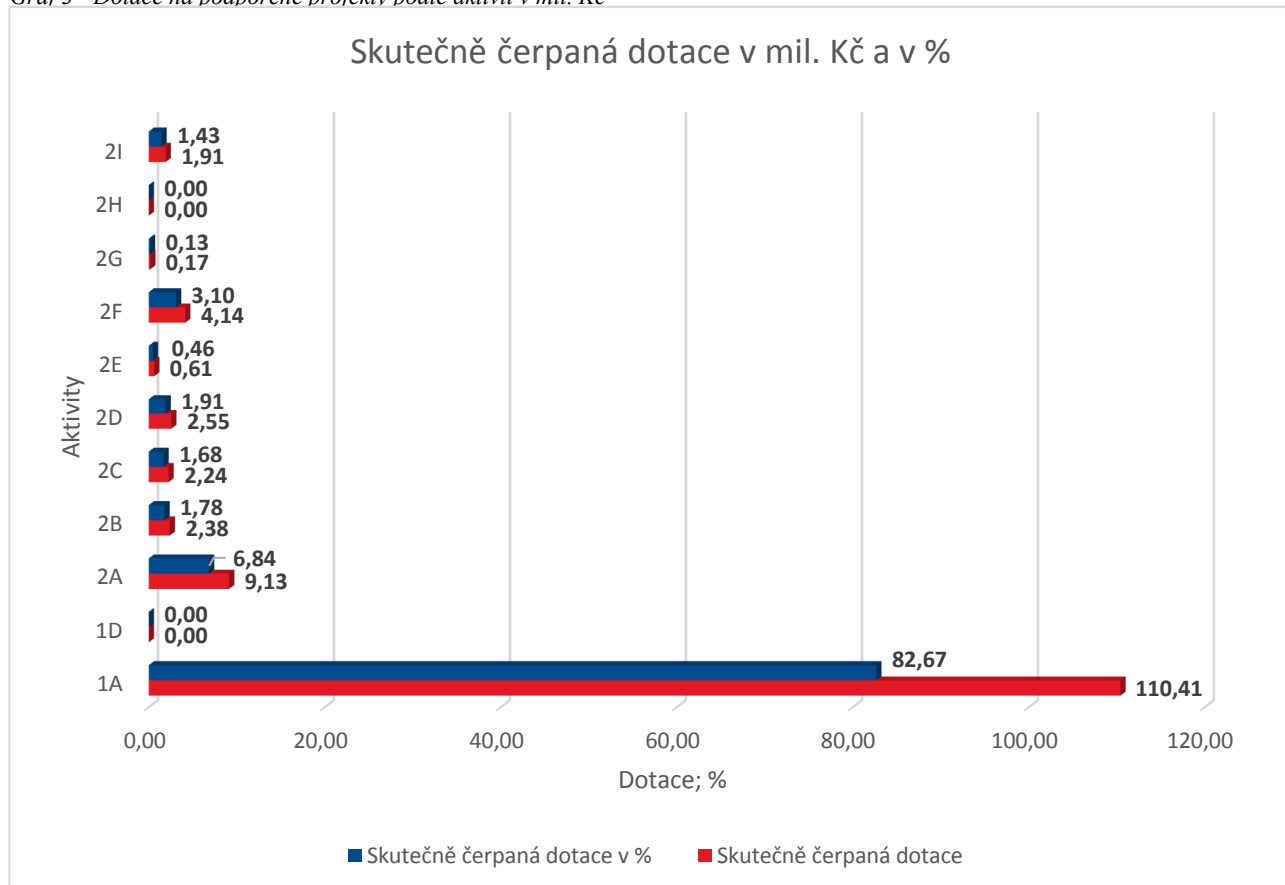
Graf 1 - Dotace na podpořené žádosti podle typu dotací v Kč

Graf 2 - Dotace a celkové investice podle aktivit v mil. Kč

Graf 3 - Dotace na podpořené projekty podle aktivit v mil. Kč

Z Graf 1 je patrné, že v roce 2019 šlo nejvíce finančních prostředků na investiční projekty (82,7 %). Bylo podpořeno 118 projektů celkovou finanční částkou 110,406 mil. Kč. V neinvestiční oblasti bylo podpořeno 156 projektů finanční částkou 23,142 mil. Kč.

Dotace na energetické poradenství (6,8 % ze skutečně čerpaných dotací; Graf 3) představuje částku poskytnutou poradenským střediskům EKIS podle skutečného počtu bezplatně vykonaných konzultací pro veřejnost. V roce 2019 bylo v síti EKIS 60 středisek po celé republice (viz Tabulka 1).

Energetický management byl podpořen jen 1,9 % ze skutečně čerpaných dotací (viz Graf 3). Toto malé procento vychází z nízkého zájmu žadatelů o tento typ podpory, způsobený nedostatečnou informovaností cílové skupiny o přínosu implementace energetického managementu. Tato oblast podpory však v sobě skrývá velký potenciál následných úspor energie v rámci veřejného i privátního sektoru.

V oblasti podpory Specifické a pilotní projekty vyhlásilo v roce 2019 MPO čtyři výzvy. Ve všech případech se jedná o víceleté projekty, u nichž je čerpání dotace rozloženo do dvou nebo tří let. V roce 2019 byla vyplacena dotace na tyto projekty ve výši 4,136 mil. Kč, což je 1,4 % z celkové vyplacené dotace v programu EFEKT II.

Investiční projekty byly podpořeny 82,7 % ze skutečně čerpaných dotací (viz Graf 1). Přiznané dotace přinášejí největší celkové investice (vlastní prostředky příjemců dotace) do akcí na úsporu energie (viz Graf 2). V roce 2019 žádaly o dotaci v této aktivitě převážně obce.

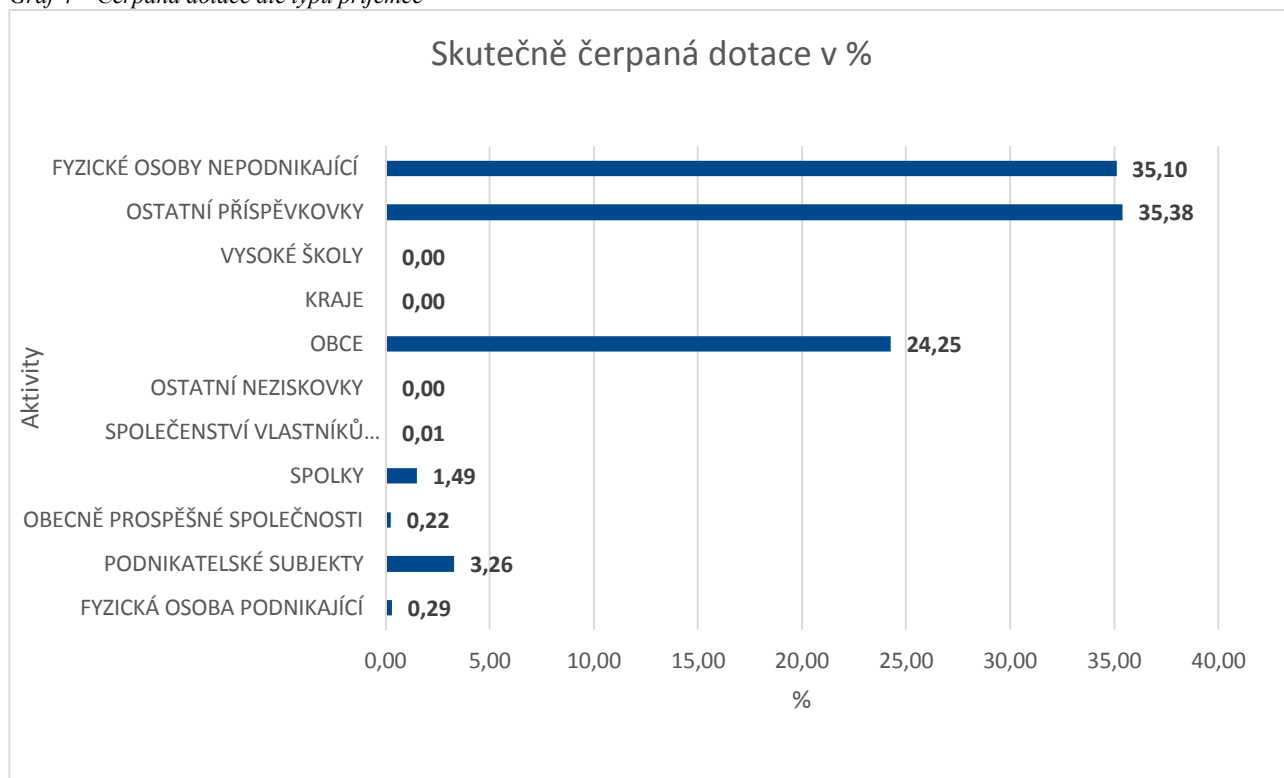
Podpořené projekty lze rozdělit na akce s přímými a nepřímými úsporami energie. Přínosy obou částí jsou samostatně vyhodnoceny v následujícím textu. Z Graf 1 je patrné, že 17,3 % finančních prostředků programu EFEKT 2019 bylo vloženo do podpory aktivit s nepřímými úsporami energie.

Tabulka 2 - Objem dotací podle typu příjemce v Kč

Položky	Příjemci dotace podle typu	CELKEM v Kč
5212, 6312	FYZICKÉ OSOBY	1 293 364
5213, 6313	PRÁVNICKÉ OSOBY	14 709 693
5221, 6321	O.P.S.	999 290
5222, 6322	SPOLKY	6 737 867
5225	SVJ	49 973
5229, 6329	OSTATNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	0
5321, 6341	OBCE	109 440 291
5323, 6342	KRAJE	0
5332, 6352	VŠ	0
5339, 6359	OSTATNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	159 660
5493	FYZICKÉ OSOBY - OBČAN	158 389
CELKEM v Kč		133 548 527

Program EFEKT 2019 můžeme zhodnotit také z hlediska typu příjemců (Tabulka 2, Graf 4). Je zřejmé, že největší část dotací, více než polovinu (80,71 %), dostávají obce a města. Následují právnické osoby (9,91 %), které zastupují s.r.o. a akciové společnosti. Dále jsou to občanská sdružení (3,82 %) a ostatní příspěvkové organizace (2,6 %).

Graf 4 – Čerpaná dotace dle typu příjemce

2. VYHODNOCENÍ PŘÍNOSŮ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

2.1 VYHODNOCENÍ INVESTIČNÍCH AKCÍ

Skutečně čerpaná dotace ve výši 110,406 mil. Kč byla poskytnuta na 118 investičních akcí s celkovými náklady ve výši 339,210 mil. Kč (projekty v aktivitě 1A).

Přímé úspory energie lze vyčíslit roční úsporou v GJ, která je podložena údaji z dokumentace k podaným žádostem, především z energetických posudků případně auditů. Předpokládané roční úspory energie a roční úspory tun CO₂ jsou uvedeny v Tabulka 3. Přímé úspory energie se dosahují u aktivity 1A Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení (veřejné osvětlení).

Zde je nutno podotknout, že aktivity 1B Rekonstrukce otopné soustavy a zdroje tepla (otopná soustava) a 1C Energeticky úsporná opatření v budovách řešená metodou EPC (technologie) nebyly v roce 2019 vyhlášeny z důvodu, že tato úsporná opatření převzalo Ministerstvo životního prostředí v rámci Operačního programu životního prostředí. Vzhledem k tomu, že program EFEKT je pouze doplňkovým programem ke strukturálním a jiným fondům, nemohlo tyto žádané aktivity vyhlásit.

Tabulka 3 - Vyhodnocení investičních projektů

Aktivita	Úspora energie (GJ/rok)	Úspora CO ₂ (t/rok)	Skutečně čerpaná dotace v Kč	Celkové investiční náklady v Kč	Počet podpořených projektů
1A – veřejné osvětlení	16 402,9	4 609	110 406 356	339 209 890	118
1B – otopná soustava	0	0	0	0	0
1C – technologie	0	0	0	0	0
1D – specifické projekty	0	0	0	0	0
Celkem	19 957,93	5 608,2	120 804 867	363 621 112	138

Jak je z Graf 1 patrné, bylo z celkového rozpočtu programu vydáno na investiční aktivity 110,406 mil. Kč, což je 82,7 %. Tyto projekty přinesly celkové investice ve výši 339,210 mil. Kč.

V roce 2019 bylo do investičního podprogramu P1 podáno celkem 153 žádostí o dotaci do aktivity 1A Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení. Z tohoto objemu bylo podpořeno celkem 118 žádostí o dotaci částkou 110,406 mil. Kč. V této aktivitě se stále setkáváme s převisem žádostí, které nemohou být z důvodu nedostatku finančních prostředků podpořeny, a to i přesto, že podmínky realizace projektu byly zpřísněny. V roce 2019 musely obce doložit realizaci projektu podle platných norem Protokolem o ověření osvětlenosti pozemních komunikací. Řada obcí díky této podmínce kromě prosté výměny svítidel doplňovala nové světelné body z důvodu dosažení správného osvětlení komunikace. Díky tomuto kroku se komunikace, u kterých došlo k rekonstrukci veřejného osvětlení, staly pro provoz daleko bezpečnější.

V roce 2019 byly vyhlášeny na rekonstrukci veřejného osvětlení ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí dvě samostatné výzvy se shodnými podmínkami poskytnutí dotace. Výzva rezortu Ministerstva průmyslu a obchodu byla určena na podporu obcí, které se nenacházely na území chráněné krajinné oblasti (CHKO) a města nad 100 tis. obyvatel. Obce, které se nacházely na území CHKO, si žádaly o dotaci u SFŽP. V rámci spolupráce s MŽP byly do výzvy na aktivitu 1A zapracovány parametry, které přispějí k ochraně životního prostředí a snížení světelného smogu v obcích. Od roku 2019 došlo k bonifikaci žádostí/projektů, které provedou rekonstrukci veřejného osvětlení s cílem snížit teplotu chromatičnosti v celé rekonstruované části na ≤ 2700 K bez ohledu na třídu komunikace (vyjma přechodů, kde z důvodu bezpečnosti lze použít vyšší teplotu chromatičnosti).

Investiční projekty přinesly přímou úsporu energie ve výši 16 402,9 GJ/rok a snížení emisí v objemu 4 609 t CO₂, což je méně než v roce 2018. Důvodem je, že použití svítidel s nižší teplotou chromatičnosti, zvyšuje příkon takovýchto svítidel. Zvýšení příkonu, tj. vyšší spotřeby elektrické energie, má za následek snížení úspory energie.

Tzv. investiční projekty, tedy projekty s přímou úsporou energie, jsou z pohledu celkového rozpočtu programu finančně náročné. Vzhledem k stále omezeným dotačním prostředkům (každoroční převis žádostí o dotaci hlavně v aktivitě 1A) je možné podpořit pouze několik desítek těchto projektů ročně. Přímé úspory energie z tohoto důvodu nejsou v porovnání s dosahovanými úsporami jiných programů (OPPIK, OPŽP) významné, ale i tak program EFEKT svojí mírou přispívá k naplňování cíle klimaticko-energetického balíčku České republiky.

2.2 VYHODNOCENÍ NEINVESTIČNÍCH AKCÍ

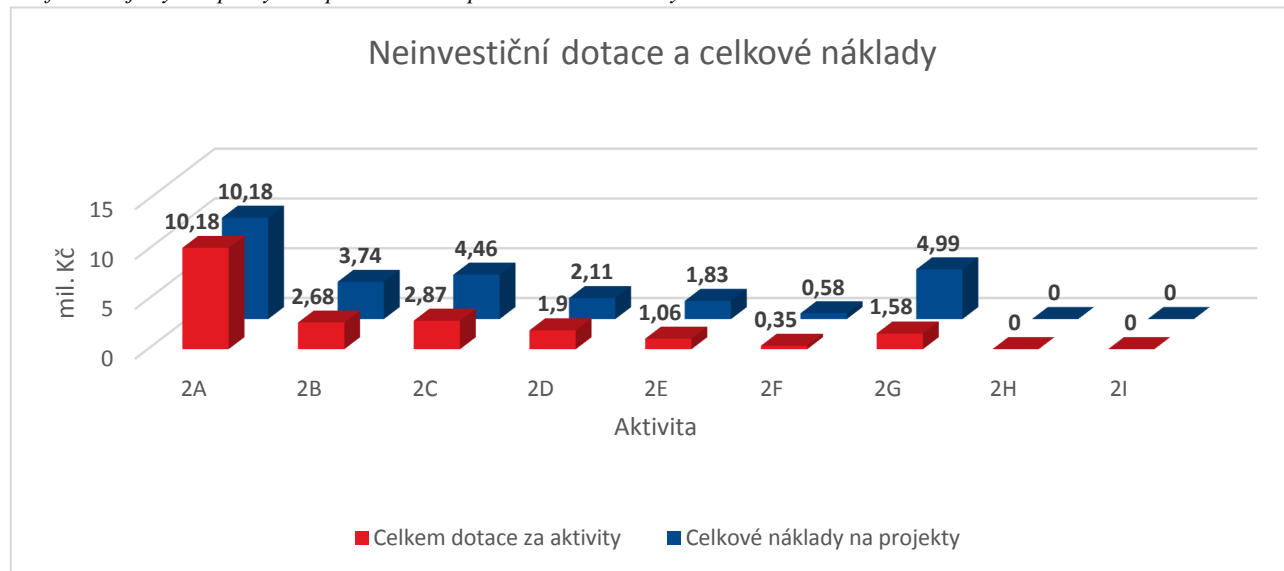
Skutečně čerpaná dotace ve výši 23,142 mil. Kč byla poskytnuta na 156 projektů s celkovými náklady ve výši 38,068 mil. Kč.

Tabulka 4 - Vyhodnocení neinvestičních projektů

Aktivita	Podpořené projekty	Celkové náklady v Kč	Skutečně čerpaná dotace v Kč
2A – Energetické poradenství	60	9 128 856	9 128 856
2B – Kurzy a semináře	22	7 511 272	2 381 474
2C – Publikace, příručky a mezinárodní spolupráce	13	3 684 386	2 242 570
2D – Energetický management	9	3 564 479	2 554 490
2E – Posouzení objektů pro metodu EPC	5	1 238 445	613 028
2F – Příprava projektů se zásadami dobré praxe	42	7 186 127	4 136 403
2G – Zpracování územní energetické koncepce (ÚEK)	1	343 035	171 517
2H – Zpracování zprávy o uplatňování ÚEK	0	0	0
2I – Specifické projekty, projekty vzdělávání a studie	4	5 412 000	1 913 833
Celkem	156	38 068 600	23 142 171

Podpořené akce s nepřímou úsporou energie mají stále větší význam, i když takto docílenou úsporu energie nelze jednoduše vyčíslit. Pozitivní výsledky státní dotace v oblasti propagace se nezbytně projeví, zejména motivačně, v osvětě obyvatel ČR a v každodenních drobných úsporách energie v běžném životě informovaných občanů.

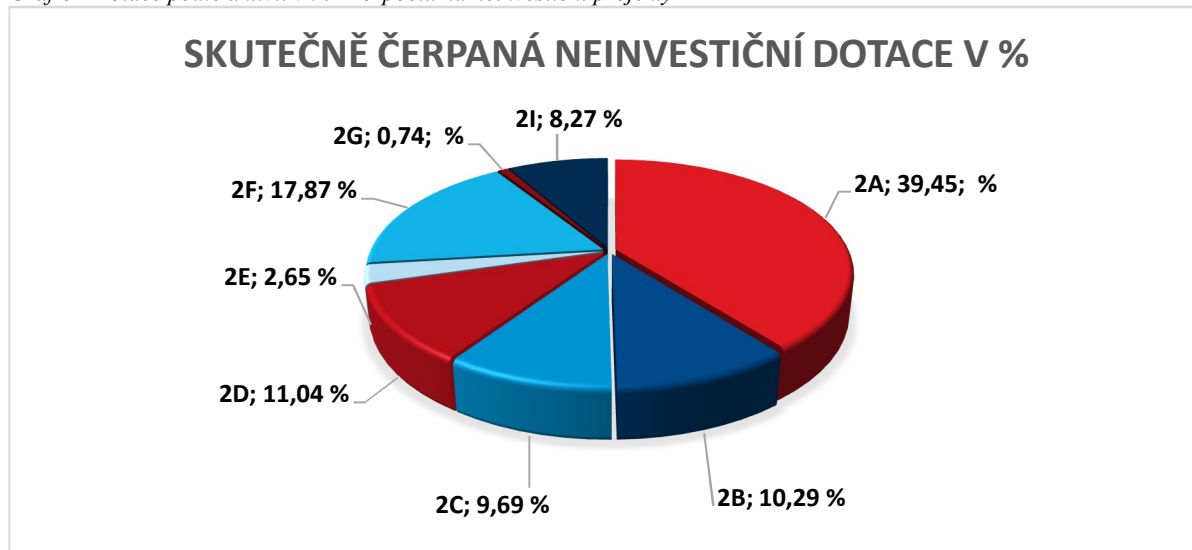
Graf 5 - Projekty s nepřímými úsporami dle čerpané dotace a celkových nákladů v mil. Kč

Oproti předcházejícímu roku byla v roce 2019 mírně snížena skutečně čerpaná dotace jdoucí na neinvestiční projekty zejména vzhledem k nedostatečnému rozpočtu na podporu investičních projektů. V roce 2015 se jednalo o 41,75 %, v roce 2016 o 29 %, v roce 2017 o 26 %, zatímco v roce 2019 se jednalo o 17,3 % z celkové výše čerpané dotace programu. Je zřejmé, že z tohoto objemu bylo nejvíce podpořeno energetické poradenství, a to 39,45 % z čerpané dotace na neinvestiční projekty.

Neinvestiční projekty přinesly celkové náklady přes 38,068 mil. Kč (Tabulka 4). Poskytnutá dotace z toho činí 60,79 % (tj. 23,142 mil. Kč). Toto srovnání je důsledkem nastavení programu EFEKT 2019, kdy je v neinvestičních oblastech procentní pokrytí z dotace na úrovni 50 – 100 % celkových způsobilých výdajů. Například bezplatné energetické poradenství je dotováno ze 100 %, specifické projekty a kurzy bez vložného z 90 %.

Graf 6 - Dotace podle aktivit v % z rozpočtu na neinvestiční projekty

V aktivitě 2I Specifické projekty, projekty vzdělávání a studie nebyly vyhlášeny žádné výzvy neinvestičního charakteru.

V neinvestičním podprogramu P2 byly podpořeny následující projekty:

- *C – Energetická konzultační a informační střediska (dále jen „EKIS“)*
Statut EKIS byl pro rok 2019 přiznán 60 subjektům s ohledem na rozložení poradenské sítě v rámci celé ČR. V roce 2019 pracovalo v síti EKIS 321 poradců.
Velmi uspokojivá je návštěvnost webového portálu MPO, kde je k dispozici on-line energetická poradna a kde se zájemci mohou seznámit mj. s nejrůznějšími informacemi o úsporách energie včetně dotačních programů, které se této oblasti týkají.
Poradenská síť pro veřejnost EKIS se každoročně aktualizuje a je významnou součástí Programu EFEKT. Systém bezplatného energetického poradenství probíhá nejen osobně ve střediscích po celé republice, ale také prostřednictvím on-line poradny. Výhody on-line poradny mohou tazatelé využít na webovém portálu MPO www.mpo-efekt.cz.
V roce 2018 bylo zpracováno více jak 11,5 tis. bezplatných konzultací pro veřejnost. Webový portál MPO propagující Program EFEKT s on-line poradnou v roce 2019 přivítal přes 1,4 mil. virtuálních návštěvníků.
- *2B Akce zaměřené na aktivní rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie*
V této aktivitě bylo podpořeno 22 projektů, které byly zaměřené především na energetické vzdělávání na základních, středních a vysokých školách, na energetický management či energetickou gramotnost.
- *2C Publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie včetně mezinárodní spolupráce*
V této aktivitě bylo podpořeno celkem 13 projektů se zaměřením především na standardizaci zavádění energetického managementu a poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem (EPC) či zavádění ekonomických, organizačních a finančních nástrojů a dalších efektivních modelů v oblasti energetické účinnosti. Podpořené produkty jsou zdarma k dispozici na internetových stránkách www.mpo-efekt.cz jak poradenským střediskům EKIS, tak i široké veřejnosti.
- *2D Zavádění systému managementu hospodaření s energií v podobě energetického managementu*
V této aktivitě bylo podpořeno 9 projektů.
- *2E Posouzení vhodnosti objektů pro energeticky úsporné projekty řešené metodou EPC*
V této aktivitě bylo podpořeno 5 projektů.
- *2F Příprava realizace kvalitních energeticky úsporných projektů se zásadami dobré praxe*
V této aktivitě bylo podpořeno 42 projektů.
- *2G Zpracování zprávy o uplatňování územní energetické koncepce*
V této aktivitě byl podpořen jeden projekt.
- *2H Zpracování zprávy o uplatňování územní energetické koncepce*
V této aktivitě nebyly podpořeny žádné projekty.
- *2I Zpracování zprávy o uplatňování územní energetické koncepce*
V této aktivitě byly podpořeny 4 projekty.

Projekty v této oblasti s sebou nesou potenciál velkých energetických úspor v obcích a krajích a do budoucna je třeba na ně klást velký důraz.

3. ZÁVĚR

V roce 2019 byly z Programu EFEKT vyplaceny dotace v celkové výši přes 133,5 mil. Kč, kterými bylo podpořeno 274 projektů. Tyto dotace iniciovaly uskutečnění investičních i neinvestičních projektů v celkové hodnotě přes 377,3 mil. Kč.

V roce 2019 byl zaznamenán převis žádostí o dotaci nad možnostmi programu. Největší převis žádostí byl u aktivity 2B – Akce zaměřené na aktivní rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie, kde bylo z doručených 51 žádostí podpořeno pouze 22 žádostí (43,1 % z doručených žádostí). Úspěšnost u aktivity 2C – Publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací a vzdělávání v oblasti úspor energie včetně podpory mezinárodní spolupráce byla 52 %. U aktivity 1A – Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení bylo podpořeno 77,1 % doručených žádostí.

Rozpočet programu byl oproti jeho předchůdci navýšen na 150 mil. Kč ročně, což dovolilo uspokojit daleko větší počet žádostí než v minulosti. I přesto zvláště v oblasti investiční je rozpočet programu stále nedostačující.

Program EFEKT kromě přímých úspor přináší vysokou přidanou hodnotu ovlivňováním veřejnosti ve zdravém přístupu k úsporám energie v denním životě. Publikace a příručky pro veřejnost, zpracované s podporou státní dotace, jsou mj. volně přístupné na webovém portálu ministerstva (www.mpo-efekt.cz). Semináře pořádané s přispěním státní dotace jsou hojně navštěvované a podle své náplně přinášejí nové informace odborníkům, zástupcům veřejné správy i široké veřejnosti.

Mimořádné oblibě se těší bezplatné energetické poradenství, tzv. EKIS. Zájemce o radu v oblasti úspor energie může kontaktovat poradenská střediska po celé České republice osobně nebo může využít on-line poradnu na výše uvedeném webu MPO. V roce 2019 bylo zpracováno více než 11,5 tis. bezplatných konzultací pro veřejnost. Webový portál propagující Program EFEKT s on-line energetickou poradnou v roce 2019 přivítal 1,4 mil. virtuálních návštěvníků.

Tyto a podobné aktivity nabývají na významu i v rámci celoevropského rozměru a počítá se i do dalších let s rozšířením stávajících a realizací nových aktivit.

Plnění věcných záměrů, vyhodnocení hospodárnosti

V roce 2019 bylo v Programu EFEKT vynaloženo 110,4 mil. Kč na podporu akcí s přímými úsporami energie. Tato částka přinesla celkové investice za téměř 339,2 mil. Kč a znamená celkovou roční úsporu přes 16 402,9 GJ/rok (t. přes 4 556,36 MWh/rok) a snížení emisí v objemu 4 609 tun CO₂ ročně. Průměrné měrné investiční náklady na úsporu 1 GJ jsou 20,7 tis. Kč, na kterých se dotace ze státního programu podílely ve výši 6,7 tis. Kč. Lze konstatovat, že tento poměr byl zhoršen zahrnutím nákladů na doplnění světelných bodů z důvodu zajištění osvětlenosti komunikace podle platných norem.

V roce 2019 pokračoval trend, který byl nastolen u předchozího programu EFEKT od roku 2014, kdy byl program více zaměřen na investiční aktivity.

Efektivnost Programu EFEKT nelze měřit přímo. Jeho přínosy se projeví nepřímo zejména tak, že přispěje k propagaci cílů Evropské unie stanovených pro ČR u veřejnosti, přispěje k informovanosti veřejnosti o stimulačních ekonomických nástrojích, poskytne objektivní nekomerční technicko-ekonomické informace firmám, obcím i individuálním zájemcům a shromáždí informace užitečné pro formulování akčních dokumentů v oblasti efektivního nakládání s energií. K těmto aktivitám přispívá také výše zmíněný webový portál, který slouží pro všestrannou propagaci úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie. Návštěvník zde nalezne mimo jiné internetovou energetickou poradnu, informace o programech v oblasti úspor energie a obnovitelných zdrojů, zejména o Programu EFEKT a další zajímavé a důležité informace, které se týkají úspory energie.

Z výše uvedeného vyplývá, že značná část financí je směřována i přes vyšší podporu investičních akcí právě do projektů, jejichž přínos nelze objektivně změřit. Proto není přímá úspora energie, dosažená realizací

investičních akcí, zcela zřejmá, ale je dopracována metodika pro výpočet úspor, aby je bylo možné vykázt v rámci plnění cíle NAPEE (Národního akčního plánu energetické účinnosti ČR).

Přesto, že je z důvodu nízkého rozpočtu programu dosahováno méně významných přímých úspor energie a CO₂ ročně, nelze považovat jeho výsledky za zanedbatelné, zejména co do osvěty veřejnosti a municipalit. Toto se stalo součástí řešení, jak napomoci k plnění závazků České republiky vůči Evropské unii v oblasti ochrany ovzduší. Program EFEKT se stále skromným rozpočtem svým způsobem velmi přispívá ke splnění úkolu daného Klimaticko-energetickým balíčkem a bylo by vhodné rozpočet programu ještě posílit.

Předpokládaný další postup realizace programu

Cílem programu EFEKT je přispět k dosažení cíle podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti a o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES, vyhlášený se záměrem zvyšování úspor energie a snižování energetické náročnosti v ČR. Program bude zaměřen na osvětovou a informační činnost, investiční akce menšího rozsahu a na pilotní projekty a bude doplňkovým programem k energetickým programům podporovaným ze strukturálních fondů Evropské unie.

Program EFEKT bude i nadále poskytovat dotace pouze na opatření, které nejsou podporovány ze strukturálních fondů a jiných národních programů tak, aby nedocházelo k překryvu dotací a nebylo ohroženo čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

Realizaci programu EFEKT a jeho financování bude Ministerstvo průmyslu a obchodu zabezpečovat v souladu se schválenou dokumentací a v návaznosti na ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

V aktivitě 1A – Opatření ke snížení energetické náročnosti veřejného osvětlení dochází k dalšímu aktivnímu jednání mezi MPO a MŽP, které má zájem participovat na této aktivitě a poskytovat dotace za stejných podmínek obcím v chráněných krajinných oblastech (CHKO). Společnou snahou bude nalézt jiný parametr při hodnocení žádostí o dotaci než je náhradní hodnota teploty chromatičnosti (K). Po vyřešení této otázky bude dále jednáno o možnosti poskytovat dotace na biodynamické veřejné osvětlení, kde je však nutno stanovit parametry a podmínky, tj. co z biodynamiky se bude podporovat a za jakých podmínek.

